

RAGH. 1, 84. 2, 28. 3, 8, 25, 68. PĀNKAT. 182, 2. KATHĀS. 10, 136. 18, 114. 293. 20, 10. 22, 128. RĀGĀ-TĀR. 4, 330. KĀUĀP. 43. DHŪRTAS. 92, 5. BHĀG. P. 2, 7, 35. 3, 1, 31. 15, 44. 4, 22, 48. 6, 15, 28. 9, 11, 14. 19, 21. VEDĀNTAS. (Allah.) No. 4. Sch. zu GĀM. 4, 1, 21. स्वाप्य तदीयसंगम् *ein Zusammentreffen mit ihr PĀNKAT. I, 224.* — 2) *ein solcher:* तदीयं चास्ति नै धनम् KATHĀS. 3, 47. चित्पा च तदीयपा RĀGĀ-TĀR. 2, 75. DAÇAK. in BENF. Chr. 197, 9. न वै तदीयाय पदपा तदीयमात्रपि *auch nicht so viel, auch nicht das geringste* BHĀG. P. 8, 20, 33.

तदेवोपनिषद् f. Titel einer mit den Worten तदेव beginnenden Upanishad Ind. St. 1, 381. sg.

तदोक्तम् (तद् + श्रोतस्) adj. *daran Gefallen —, Behagen findend, dabei heimisch* RV. 3, 35, 7. सोममिन्द्राबृहस्पती पिक्तं दृष्टुर्यो मूरुः। मूरुं देयं तदोक्तसा 4, 49, 6. श्रावी विश्वलित्यन्वेत्। मूरुमस्त्वदेवतसः 1, 15, 1.

तदोक्तम् (तद् + श्रोतस्) adj. *mit solcher Kraft ausgerüstet* RV. 5, 1, 8.

तदत् (तद् + गत) adj. 1) *auf dem (die) —, auf ihn (sie) —, darauf gerichtet:* तदत्तेष्व मनसा R. 1, 2, 30. 77, 25. KATHĀS. 3, 68. तदतो विद्यः R. 2, 32, 61. — 2) *ganz gerichtet auf H.* 1458. भर्तृतदत्तमानसा VET. 32, 12. — Vgl. तद्वा, तत्पर, तद्वाव.

तदुषा (तद् + गुणा) 1) m. *dessen (deren) Eigenschaft:* तदुषार्दशनात् KĀT. ÇA. 12, 1, 1. 13, 1, 1. 16, 1, 1. 23, 1, 5. 24, 4, 2. *dessen (deren) gute Eigenschaft, Tugend* RAGH. 1, 9. — 2) adj. *diese Eigenschaften besitzend* KĀT. ÇA. 14, 2, 14. 15, 10, 6. — 3) m. *eine best. rhet. Figur, ein bildlicher Ausdruck, bei welchem die Eigenschaften eines Gegenstandes auf einen andern übertragen werden:* तदुषाः स्वगुणात्यागादन्यदीप्यगुणमृः KUVALLAS. 140, a. तदुषाः स्वगुणात्यागात्पृष्ठगुणमृः SĀH. D. 746. KĀVYAPR. 183, 5, 6.

तदिनः (तद् + दिन) n. *der Tag:* राजकुमारस्य तदिनं वर्षशताधिकमिव नग्राम VET. 10, 15. °दिनम् adj. *im Laufe des Tages, jeden Tag* (HĀR. 169) H. an. 7, 56. MED. av. j. 62.

तद्वन् (तद् + धन) adj. *geitzig* H. 368.

तद्वर्मन् (तद् + धर्मन्) adj. *den und den —, einen bestimmten Beruf habend, eine bestimmte Obliegenheit vollbringend* P. 3, 2, 134. *dessen Obliegenheit vollbringend* KĀT. ÇA. 1, 6, 12. — Vgl. ताद्वर्म्य.

तद्वर्मिन् (von तद् + धर्म) adj. *dessen —, seine Gesetze befolgend* BHĀG. P. 3, 15, 32.

तद्वित (तद् + वित) 1) adj. *dem gut, heilsam. — 2) n. dessen, deren Heil* MBH. 7, 8211 (विद्वित?). BHĀG. P. 2, 9, 7. — 3) m. (sc. प्रत्यय) *ein Suffix, welches aus schon abgeleiteten Wörtern neue Wörter bildet (im Gener. zu कृत्, welches aus der Wurzel selbst Wörter bildet) und ein auf diese Weise gebildetes Wort* VS. PAIT. 1, 27. 5, 29. AV. PAIT. 4, 12. NIR. 2, 2. P. 4, 1, 76. fgg. 17. 1, 1, 38. 2, 46. कृतं कुर्यात् तद्वितम् CĀNKA. GRĀH. 1, 24. GOBH. 2, 8, 16. PĀR. GRĀH. 1, 17. Das Suffix hat seinen Namen von einer gangbaren Bed. (*dem gut, heilsam, z. B. श्रापूर्णिक = श्रापूर्णमत्ताणि द्वितम्*; vgl. P. 4, 4, 65) eines damit gebildeten Wortes, welche in einer älteren Grammatik vielleicht an der Spitze aller anderen stand.

तद्वल (तद् + वल) m. *eine Art Pfeil* H. 780. मूषिकपुच्छाकृतयस्तद्वला नाम सायका: Sch. तद्वला f. CKDA. und WILS.

तद्वाव (तद् + भाव) m. 1) *das dazu-Werden* KĀT. ÇA. 4, 3, 13. —

2) *das Werden zu (mit müssigem तद् wie in तद्वा, तत्पर und तदत्):* अभूत् *das Werden zu dem, was man früher nicht gewesen ist, Vārtt.* zu P. 3, 1, 12. VOP. 7, 81.

तद्राज (तद् + राज) m. (sc. प्रत्यय) *ein Suffix, welches zur Bezeichnung eines Königs oder Häuptlings an ein N. pr. gefügt wird,* P. 4, 1, 174. 5, 3, 119. 2, 4, 62.

तद्रूप (तद् + रूप) adj. f. श्रा *so gestaltet, so ausschend, = ताद्रूप* PĀNKAT. 38, 20.

तद्रूच (तद् + रूच) adj. *dahin sich verbreitend u. s. w.* P. 6, 3, 92. Sch. — Vgl. देवत्राच्, विश्वाच्, पश्चाच्.

तदत् (von तद्) adv. *auf diese Weise, so:* तद्रात्मम् BHĀG. P. 8, 3, 31.

KATHĀS. 16, 43. 18, 263. VET. 24, 7. AK. 2, 7, 51. 1, 1, 2, 37. SĀH. D. 3, 20. पदत् — तदत् M. 10, 13. BHĀG. 2, 70. PĀNKAT. II, 62. पद्या — तदत् ÇVETĀÇV. UP. 2, 14, v. 1. MBH. 1, 5717. 7, 142. SĀMKHJAK. 41. 58. PĀNKAT. I, 234. *gleichfalls, ebensfalls, desgleichen, auch चृत. 21. KATHĀS. 26, 83. संस्कृतं प्राकृतं तदद्वेषभाषा* 6, 148. — Vgl. तद्या.

तदता (von तदत्) f. *Uebereinstimmung* VEDĀNTAS. (Allah.) No. 4. BHĀSHĀP. 82.

तदत् (wie eben) adj. *damit versehen, das enthaltend, das besitzend:* उपाधिर्भवेत्यते न तु तदान् (d. i. उपाधिमान्) KĀP. 1, 452. तदति तत्प्रकाराकानुभवो यथार्थः TARKASĀMGR. 19. VS. PAIT. 3, 8. P. 4, 4, 125. AK. 1, 1, 2. 20. 36. 4, 18. 3, 4, 25, 174. H. 3. BHĀSHĀP. 53. Sch. zu KĀP. 1, 67. SĀH. zu RV. 1, 123, 1.

तदश्च (तद् + वश) adj. *darnach verlangend:* तस्मा एतं भरत तदश्चाप्य एष इन्द्रो अर्हति पूर्विमस्य RV. 2, 14, 2. तस्मा एतं भरत तदशो ददिः 37, 1. तद्वा = तदत् (so var. l.) in Correl. mit यथा ÇVETĀÇV. UP. 2, 14.

तदिद्विद् (तद् + विद्) adj. *das wissend, darin eingeweiht* AV. 9, 1, 9. ÇAT. BR. 14, 6, 2, 34. M. 2, 6, 9, 61. R. 2, 80, 17. KĀR. 1 aus der KĀC. zu P. 7, 2, 10. म° M. 12, 115. MBH. 5, 2746. न° BHĀG. P. 5, 4, 13.

तदिद्विध (तद् + विधा) adj. f. श्रा *derartig, dem entsprechend:* धर्माद्यै पत्र न स्पाता प्रुम्भूषा वापि तदिद्विधा M. 2, 112. नृपतिद्विधपूजित von Füsten und Ihrengleichen SUQR. 4, 123, 6. RAGH. 2, 22. KUMĀRAS. 5, 73. MĀLAV. 7, 17. Davon nom. abstr. तदिद्विधत् n. KULL. zu M. 7, 17.

1. तन्, तनौति und तनुते DHĀTUP. 30, 1. तन्वते (तन्वते RV. 1, 115, 2. 6, 46, 12. 59, 7), तनु und तनुहि (RV. 4, 4, 5. P. 6, 4, 106, Vārtt., Sch.), तन्वान्; ततौन, ततैन्य und तेनिथ (class. P. 7, 2, 64, Sch.), ततने, तते 3. sg. (RV. 1, 83, 5), ततिषे, ततिरै und तेनोरे (AV. und überhaupt in der späteren Sprache nach P. 6, 4, 99); अतनिष्ठ 2. pl. aor. P. 2, 4, 79, Sch. अतानिष्ठाम् 3. du. BHĀTT. 15, 91. (परि, वि) अतनत, (अन्वा) अतानीत्, अतान् 3. sg. RV. 6, 67, 6. AV. 9, 4, 1; अतत und अतनिष्ठ, अतयास् und अतनिष्ठास् P. 2, 4, 79. VOP. 15, 1. अतत 3. pl.; ततनत्, ततनन्, ततनतः; तन्स्यते (ÇAT. BR.); (वि) तापिता BHĀG. P. 8, 13, 36; तत्वा, °तत्प, विताप (BHĀG. P. 7, 10, 2) P. 6, 4, 38. VOP. 26, 212; pass. तन्यते und तापते P. 6, 4, 44; तत 37. VOP. 26, 107. 1) *sich dehnen, sich erstrecken, sich ausdehnen über, reichen über, — bis (namentlich von der Ausbreitung des Lichts): ततो ऽवयनं ततन्वत्सप्तेण वायन्वच्चाकार* RV. 6, 21, 3. तदोर्यं वा मरुतो महित्वं दृष्टं ततन् सूर्यो न योनेनम् 5, 54, 5. हूरात्सूर्यो न शेषिषा ततान् 6, 12, 1. बृकृततन्यं भानुनो 16, 21. — तत ऊberdeckt, überzogen, ver-